

TORTURFRI AFTALER SKAL VURDERES FRA SAG TIL SAG

22-04-2008

Terrormistænkte udlændinge skal ifølge justitsministeren kunne udvises til torturvenlige stater. Muligheden er der, påpeger IMR, men fremhæver samtidig flere forhold, Danmark i så fald skal sikre sig.

Af Martin Lassen-Vernal og Jane Fogedby

Diplomatiske forsikringer med stater, der tidligere har været kendte for at anvende tortur, skal muliggøre hjemsendelse af udlændinge, som PET vurderer er til fare for statens sikkerhed. Det foreslår justitsminister Lene Espersen.

- Vi vil nu undersøge, hvor farbar den vej er, men jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg håber, at vi får den mulighed, siger hun til Politiken (21/4). Lene Espersen understreger også, at regeringen afventer et ekspertudvalg før beslutningen træffes.

Med en diplomatisk forsikring - også kaldet en torturfri aftale - garanterer staten, at de udviste ikke vil blive udsat for tortur eller anden grov mishandling. Blandt andet Institut for Menneskerettigheder (IMR) har tidligere kritiseret de torturfri aftaler for at være en farlig vej at begive sig ud på. Men nu understreger instituttet, at det ganske vist kan være en mulighed, hvis man vel og mærke foretager en grundig vurdering i den konkrete sag.

Tre forhold

IMR henviser til i hvert fald tre forhold som de danske myndigheder bør tage stilling til, før man udviser terrormistænkte til deres hjemlande. Det sker bl.a. efter en afgørelse fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, der viser, at i særlige tilfælde kan det være ok med de såkaldte diplomatiske forsikringer.

- Man er nødt til at tage stilling i den enkelte sag. Hvis landet er kendt som en torturstat i den 'tunge' ende, og personen, som man vil sende tilbage, må antages at udgøre en trussel mod sit eget land, og der ikke findes en troværdig og uafhængig overvågningsinstitution, så bør man bestemt ikke tillægge en selv nok så fornem diplomatisk forsikring nogen betydning, siger seniorforsker Kim U. Kjær i dag til Dagbladet Information.

- Selvom personen ikke udgør en trussel mod hjemlandet, skal man også tage højde for, at hjemlandets myndigheder måske alligevel vil statuere et eksempel og straffe den terrormistænkte for at markere over for landets egne statsborgere, at man ikke tolererer, at de udøver terrorrelateret virksomhed i andre lande, siger Kim U. Kjær til avisen og understreger samtidig vigtigheden af, at nævnet, der skal afgøre sagerne i Danmark, beskyttes mod politisk pression.

- Man skal være yderst forsigtig. Det afgørende er, om den enkelte forsikring er konkret og specifik nok, og om overvågningen er tilstrækkelig, tilføjer han.

Ingen garantier

IMR har også tidligere påpeget, at nationale menneskerettighedsorganisationer i fx Jordan og Egypten ikke ønsker at tage part i de diplomatiske forsikringer, som deres stater måtte indgå med andre lande. Årsagen er, lyder meldingen ifølge IMR, at man ikke kan garantere, at aftalerne overholdes.

Dermed vil det blive svært for Danmark at indgå sådanne aftaler.

- Og det understreger nødvendigheden af, at man udviser en høj grad af skepsis. Vi skal huske, at der er tale om lande, som har været kendte for at overtræde en af de helt basale menneskerettigheder, nemlig forbuddet mod tortur, slutter Kim U. Kjær.

Yderligere oplysninger: Martin Lassen-Vernal, presseansvarlig, tlf. 3269 8927, mobil 3157 3153, mlv[a]humanrights.dk

LÆS MERE

Både Den Europæiske Menneskerettigheds- domstol, FN's Torturkomité og FN's Menneske- rettighedskomité har principielt accepteret, at diplomatiske garantier kan reducere "risikoen for tortur", så der ikke længere på udsendelses- tidspunktet er vægtige grunde til at antage, at den udsendte person vil blive udsat for tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling i modtagerlandet.

Det vil dog i alle tilfælde bero på en konkret vurdering, hvor følgende hensyn vil blive tillagt vægt:

- Den generelle menneskerettigheds- situation i modtagerlandet
- Er der en konkret individuel risiko for, at den udsendte person vil blive udsat for tortur
- Karakteren af den modtagne diplomatiske garanti, herunder om den sikrer mulighed for uafhængig og effektiv monitorering

Udtalelse fra FN

FN's særlige rapportør vedrørende tortur Manfred Nowak har dog tidligere taget afstand fra, at stater benytter diplomatiske garantier, hvis der er grund til at antage, at personen vil blive udsat for tortur i modtagelseslandet:

"Det er special rapporteurens synspunkt, at diplomatiske forsikringer er upålidelige og ineffektive i beskyttelsen mod tortur og nedværdigende behandling. (...) Diplomatiske forsikringer er ikke juridisk bindende og derfor har de ingen juridisk effekt og giver ingen mulighed for at stille til ansvar, hvis de ikke bliver overholdt; og personen, som den diplomatiske forsikring er rettet mod at beskytte, har ingen mulighed for tilflugt, hvis forsikringerne overtrædes. Special rapporteuren er derfor af den opfattelse, at staterne kan ikke benytte sig af diplomatiske forsikringer som et værn mod tortur og nedværdigende behandling i de tilfælde, hvor der er vægtige grunde til at antage, at en person er i fare for at blive udsat for tortur eller nedværdigende behandling ved hjemkomsten."

Kilde: Institut for Menneskerettigheder, April 2008